

A.

Ο άνθρωπος, όπως υπογραμμίζει ο συγγραφέας, δεν είναι ρυθμιστής του κόσμου, παρά διαχειριστής του. Αυτή την παρεξήγηση, που ίσχυε για αιώνες, θέλησε να διαλύσει ο πανεπιστήμων άνθρωπος της Αναγέννησης, προκειμένου να ελευθερώσει το πνεύμα του και να προάγει την κοινωνία. Αντίθετα, σήμερα, η παρεκτροπή του προς τον ατομικισμό τον απομακρύνει και από τον εαυτό του και από την ομάδα, γεγονός που είχε απασχολήσει πνευματικούς ανθρώπους του απώτερου και του πρόσφατου παρελθόντος. Ειδικά, σήμερα, οφείλει ο άνθρωπος να κατανοήσει ότι αυτοκαταστρέφεται από τον εγωκεντρισμό και την απομόνωσή του. 'Σανίδα σωτηρίας' αποτελεί μόνο η ήρεμη 'πλεύση' προς το συνάνθρωπο, η κοινωνικοποίησή του.

B1.

Πόση μεγάλη αλήθεια κρύβει η πρόταση αυτή! Ο Αριστοτέλης, εκφράζοντας παρόμοιο προβληματισμό, είχε κατανοήσει τη σημασία της αλληλέγγυας κοινωνικής ομάδας και την ανάγκη του ανθρώπου να υπάρχει σε οργανωμένο κοινωνικό πλαίσιο, προκειμένου να είναι ευτυχής. Έλεγε, λοιπόν, ότι όποιος απομακρύνεται από την κοινωνία είναι ή θεός ή κατώτερος από άνθρωπο, δηλαδή κτήνος. Αν εναρμονιστούμε με τους συνανθρώπους μας, αν χωρέσουμε τη ζεστή ανθρώπινη επαφή στη ζωή μας, τότε θα νικήσουμε τη μοναξιά και θα κερδίσουμε τα υψηλά ιδανικά της φιλίας, της ανθρωπιάς και της πραγματικής ευτυχίας.

B2.

Επίκληση στην αυθεντία:

- σελ. 2: Οι λογοτέχνες προφήτευσαν από τον προπερασμένο αιώνα ήδη: «Όλοι στον αιώνα μας ... ν' απωθείται απ' αυτούς» (Ντοστογιέφσκι)
- σελ. 2: Για να μιλήσουμε με τη γλώσσα των ποιητών μας: «Το καίριο στη ζωή ... αδυνατεί να το υπερβεί» (Ελύτης)
- Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, ο συγγραφέας επικαλείται την αυθεντία: στην πρώτη περίπτωση τον Ντοστογιέφσκι και στη δεύτερη τον Ελύτη, άμεσα (με απευθείας, δηλαδή, παράθεση των λόγων τους, εντός εισαγωγικών).

Ο λόγος του Ντοστογιέφσκι εκφράζει, με ρεαλισμό, την κατάσταση απομόνωσης και αποξένωσης που χαρακτηρίζει το σημερινό άνθρωπο - παρά το γεγονός ότι ειπώθηκε το 19^ο αιώνα – ενώ, από την άλλη πλευρά, τα λόγια του Ελύτη υπογραμμίζουν την ανάγκη που γεννά το αδιέξοδο της σύγχρονης μοναξιάς: να αντιληφθούμε, δηλαδή, ότι η αλήθεια του κόσμου είναι έξω από τον εγωκεντρισμό μας. Σε μια εποχή καταναλωτική και κενόδοξη, οφείλουμε να πλησιάσουμε το συνάνθρωπό μας, για να πλησιάσουμε και τον εαυτό μας.

B3.

καταστεί	→ γίνει
ατόπημα	→ λάθος
υπερβεί	→ ξεπεράσει
αποποιηθεί	→ αρνηθεί
επιταγή	→ απαίτηση

B4.

Η χρήση του α' πληθυντικού προσώπου θεωρείται επιβεβλημένη από το συγγραφέα, αφού νιώθει ότι είναι και ο ίδιος μέρος του προβλήματος που αφορά τη διάβρωση της προσωπικότητας, την οποία προκαλεί ο ατομικισμός και η απομάκρυνση από την κοινωνική ευρυθυμία, σήμερα. Κατανοεί ότι όλοι έχουν ευθύνη, όπως κι εκείνος προσωπικά, για τη διαιώνιση του εγωκεντρισμού και της απομόνωσης, καταστάσεων, όμως, που δεν είναι απίθανο να «ηττηθούν», αν όλοι συνειδητοποιήσουμε ότι το τίμιο πλησίασμα και το αγαθό αγκάλιασμα προς το συνάνθρωπο είναι, πλέον, μονόδρομος, στην περίπτωση που επιθυμούμε την ευτυχή συνύπαρξη και τη μακροήμερευση του είδους μας.

Γ.

Κάθε άρθρο προς δημοσίευση προϋποθέτει τίτλο, ενδεικτικό του περιεχομένου του.

Ερωτήματα που προκύπτουν από το θέμα και χρήζουν τεκμηριωμένης απάντησης:

1. Λόγοι που επιβάλλουν σε όλους μας εκδηλώσεις αρωγής προς τους συνανθρώπους μας που την έχουν πραγματικά ανάγκη:
 - Απουσία ανθρωπιάς, σήμερα.
 - Δυσμενής θέση πάσχοντος συνανθρώπου.
 - Κέρδος για τον ίδιο.
 - Κέρδος γι' αυτόν που προσφέρει.
 - Κέρδος για το σύνολο.
2. Συμβολή παιδείας στην καλλιέργεια ανθρωπιστικής συνείδησης:
 - στο σύνολο της κοινωνίας.
 - ιδιαίτερα, στους νέους.

Ενδεικτικός τίτλος: «Δώσε ... ανθρωπιά – λάβε ... αγάπη!»

Ενδεικτικό σχεδιάγραμμα:

Είναι προφανές πως, σ' έναν κόσμο που η ανθρωπιά συρρικνώνεται και ο ατομικισμός θριαμβεύει, πολλά πρέπει να συμβούν, πριν να είναι αργά.

Το ελάχιστο, βέβαια, απ' αυτά είναι εκδηλώσεις ανθρωπιάς απ' όσους έχουν μικρή ή μεγάλη δυνατότητα προς όσους έχουν πραγματικά ανάγκη.

1. Οι λόγοι που καθιστούν απαραίτητες τέτοιες εκδηλώσεις ανθρωπιάς είναι ποικίλοι. Σχετίζονται με:
 - το γιατί απουσιάζει η ανθρωπιά, σήμερα.
 - Ευδαιμονιστική - καταναλωτική αντίληψη.
 - Κρίση αξιών – θεοποίηση του χρήματος.
 - Μηχανοποίηση της εργασίας και της ίδιας της ζωής.
 - Αστικοποίηση – έντονοι ρυθμοί ζωής – ανασφάλεια – μοναξιά.
 - Ανταγωνισμός κάθε μορφής.
 - Ηθική αναλγησία.
 - Κρίση θεσμών (οικογένειας, σχολείου, Μ.Μ.Ε. ,...)
 - Απουσία πνευματικότητας.
 - το πόσο δυσμενής είναι η θέση όσων πάσχουν, σήμερα. Τέτοιοι είναι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες, άποροι, άστεγοι, περιθωριακοί, πρώην φυλακισμένοι, κτυπημένοι από τη μοίρα, διανοητικά – ψυχολογικά ή σωματικά άρρωστοι, ορφανά παιδιά, εγκαταλελειμμένοι υπερήλικες, ...

Ο άνθρωπος είναι φθαρτός και αδύναμος από τη φύση του, πόσο μάλλον όταν πάσχει ειδικότερα. Σ' έναν κόσμο όπως ο σημερινός, η θέση του επιδεινώνεται, αφού:

- βιώνει την αδιαφορία των συνανθρώπων του, εξαιτίας των συνθηκών ζωής που πιο πάνω προσδιορίστηκαν.
 - αντιμετωπίζει τη ρατσιστική διάθεση, το χλευασμό, την υποτίμηση.
 - στερείται πρόσβασης ή ισότιμης μεταχείρισης στην παιδεία, την εργασία, την υγεία, ...
 - δε γεύεται το κοινωνικό πρόσωπο της οργανωμένης πολιτείας.
- το ότι τέτοιες εκδηλώσεις συνδράμουν τον άνθρωπο αυτόν:
- οικονομικά (εξασφάλιση πόρων για την κάλυψη βασικών του αναγκών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, για τη διευθέτηση προσωπικών του εκκρεμοτήτων, για την παροχή παιδείας ή όποιας μορφής εκπαίδευση, για την εύρεση εργασίας, ...).
 - ηθικά.
 - ψυχολογικά.
- το ότι τέτοιες εκδηλώσεις καθιστούν τον προσφέροντα:
- ολοκληρωμένο άνθρωπο (αφού μόνο η προσφορά, σ' έναν κόσμο ατομικισμού, μπορεί να οδηγήσει σε κάτι τέτοιο).
 - ηθικά ακέραιο.
 - ήσυχο με τη συνείδησή του.
 - Άνθρωπο πραγματικό.
- το ότι τέτοιες εκδηλώσεις συνδράμουν το κοινωνικό σύνολο, αφού:
- υποκαθιστούν το χρήμα και τις υλικές αξίες με την προσφορά και την ανθρωπιά.
 - βελτιώνουν τις ανθρώπινες σχέσεις.
 - αναδεικνύουν το σεβασμό στο συνάνθρωπο.
 - δημιουργούν ευκαιρίες για όλους.
 - συμβάλλουν στην κοινωνική ευρυθμία και πρόοδο.

2. Η παιδεία είναι ο κατεξοχήν κοινωνικός θεσμός που καλείται να συνδράμει στην καλλιέργεια ανθρωπιστικής συνείδησης όλων μας, ιδιαίτερα των νέων. Αρκεί, βεβαίως, να είναι γνήσια και ανθρωπιστική (δηλαδή, να θέτει στο επίκεντρο τον άνθρωπο και την ικανοποίηση των πραγματικών του αναγκών) και όχι μονοδιάστατη και χρησιμοθηρική, όπως σήμερα.

Μια τέτοια παιδεία, λοιπόν, δύναται να:

- απομακρύνει τον οποιονδήποτε, ιδιαίτερα το νέο, από την ψυχρή υπολογιστική λογική του συμφέροντος.
- μεταβιβάζει στο νέο αξίες και αρχές σύμφωνες με τον άνθρωπο και τις πραγματικές ανάγκες του και όχι απόρροια της ματαιοδοξίας του.
- καλλιεργήσει το πνεύμα, παράλληλα με την τεχνολογία και την πρακτική πλευρά της γνώσης.
- διδάξει πολύπλευρα, να οξύνει την κρίση.
- εμπνεύσει, να προσφέρει αληθινά πρότυπα ζωής.
- ευαισθητοποιήσει, σε σχέση με τα σύγχρονα προβλήματα.
- καταστήσει σαφή και σεβαστά τ' ανθρώπινα δικαιώματα.
- εμπνεύσει το σεβασμό προς τη διαφορετικότητα.
- τονίσει την ανάγκη για συνύπαρξη και κοινωνική αρμονία, προκειμένου για την πρόοδο.